

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 11 0 U 031589 23 Uvp
Banjaluka, 17. oktobra 2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Božane Vulić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužioca M. M. iz B., koga zastupa punomoćnik Čedomir Jungić, advokat iz Banjaluke, protiv rješenja tuženog Ministarstva finansija Republike Srpske, broj: [...] od 21. aprila 2022. godine, u predmetu prinudne naplate poreza i sporednih poreskih davanja od poreskog obveznika, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 031589 22 U od 24. novembra 2022. godine, u sjednici vijeća održanoj 17. oktobra 2024. godine, donosi

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 031589 22 U od 24. novembra 2022. godine se preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora, u ukupnom iznosu od 2.275 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja ove presude.

Obrazloženje

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, te odbija zahtjev tužioca za naknadu troškova spora. Osporenim aktom se odbija žalba tužioca protiv rješenja Poreske uprave, Područnog centra Banjaluka, broj: [...] od 11. novembra 2021. godine, te odbija zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka. Ovim rješenjem se tužiocu određuje prinudna naplata neizmirenih obaveza, po osnovu izvršnog poreskog računa, broj: [...] od 3. avgusta 2020. godine, radi naplate novčanog potraživanja po osnovu neizmirenih poreskih obaveza prema tužiocu, kao poreskom obvezniku, u iznosima na ime glavnog duga, sa kamatama od 31. decembra 2020. godine do 11. novembra 2021. godine, te troškova postupka prinudne naplate, u visini od 5% ukupne obaveze, ali ne manje od 50 KM, kako je navedeno u tabelarnom pregledu prikazanom u tački 1. dispozitiva rješenja, sa 0,03% kamate dnevno na glavni dug, umanjen za iznos troškova prinudne naplate, od 12. novembra 2021. godine do isplate poreskih obaveza i 5% troškova postupka prinudne naplate na doračunatu kamatu, a sve kao u dispozitivu rješenja.

Odbijanje tužbe se obrazlaže stavom da je osporeni akt pravilan i na zakonu zasnovan. Sud ističe da je visina duga tužioca utvrđena izvršnim poreskim računom od 3. avgusta 2020. godine, pa da je pravilno prvostepeni organ na osnovu ovog računa, pristupio prinudnoj naplati i u skladu sa članom 60. stav 1. Zakona o poreskom postupku Republike Srpske („Službeni

glasnik Republike Srpske“, broj: 78/20, u daljem tekstu: Zpp), utvrdio propisanu kamatu. Prigovor da je kamata pogrešno označena kao „zatezna kamata“, ne utiče na drugačije odlučivanje, jer je pravilno obračunata po stopi od 0,03% dnevno, te su određeni i troškovi prinudne naplate, u visini od 5% od ukupne obaveze, a ne manje od 50 KM. Nije učinjena povreda postupka, a u pogledu prigovora da je prvostepeno rješenje potpisalo neovlašteno lice, sud ukazuje da se u spisu nalazi ovlaštenje od 6. oktobra 2020. godine, kojim pomoćnik direktora Područnog centra B. V. P., ovlašćuje D. S., privremeno raspoređenog na radno mjesto načelnika Odjeljenja naplate za fizička lica, takse i kazne u Područnom centru B., za potpisivanje i ovjeru službenih akata iz djelokruga Područnog centra, pa da ovaj navod tužbe nije osnovan, jer je postupljeno na zakonit način. Prigovor na obračun kamate u iznosu od 9,12 KM, nije osnovan, jer je u rješenju navedeno da je obračunata po stopi 0,03% dnevno, počev od 31. decembra 2020. do 11. novembra 2021. godine, na glavni dug od 74,73 KM i kamata po toj stopi iznosi 9,12 KM. Neosnovan je navod da u rješenju nije naveden period na koji se odnosi poreski dug, odnosno da nije navedeno da li se odnosi na poresku obavezu dospjelu na dan 30. septembar 2020. godine ili na dan 31. decembar 2020. godine. U osporenom aktu je jasno navedeno da je poreski račun od 3. avgusta 2020. godine, postao izvršan i da je u momentu pokretanja postupka prinudne naplate neplaćeni dio poreskih obaveza za 2020. godinu, iznosio 74,73 KM, a po poreskom računu od 3. avgusta 2020. godine, što je utvrđeno uvidom u analitičku karticu evidentiranih obaveza i uplata za period od 1. januara 2015. do 27. januara 2021. godine. Prigovor da je tuženi bio dužan dostaviti tužiocu poresku karticu nije osnovan, jer svaki poreski obveznik ima pravo uvida u poresku karticu, pa u slučaju neredovnog izmirenja poreskih obaveza, da može utvrditi koja neizmirena dugovanja ima. U pogledu prigovora da član 56. stav 2. Zpp, nije u saglasnosti sa članom 13. Ustava Republike Srpske, članom II/3.k) Ustava BiH i članom 1. Prvog protokola Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, sud nije nadležan da ocjenjuje ustavnost i zakonitost tog člana, već je to u nadležnosti Ustavnog suda Republike Srpske, odnosno Ustavnog suda BiH. Nalazeći da osporenim aktom nije ostvaren nijedan osnov nezakonitosti iz člana 10. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), sudi kao u izreci pobijane presude.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. ZUS. Smatra da je presuda nezakonita, kako sa procesno pravnog aspekta, tako i sa materijalno pravnog aspekta. Sud je bio dužan da tužiocu dostavi odgovor na tužbu, jer da to nalaže načelo saslušanja stranke, a da je iz pobijane presude saznao da je tuženi podnio odgovor na tužbu u kojem je iznio navode koji su novi za tužioca. Propuštanjem dostavljanja odgovora na tužbu, da mu je uskraćeno pravo da se izjasni o navodima iz istog, a da je ova povreda postupka dovoljan razlog da se zahtjev uvaži i presuda ukine. U pogledu ovlaštenja od 6. oktobra 2020. godine, koje je dao pomoćnik direktora za lice D. S. za potpisivanje i ovjeravanje službenih akata, prenos ovlaštenja posebnim rješenjem može vršiti samo rukovodilac, odnosno starješina organa, a to je u konkretnom slučaju, direktor Poreske uprave G. M., a nije njegov pomoćnik V. P.. Osporava i stav suda da upotreba termina „zatezna kamata“ ima karakter tehničke greške, jer se navođenje pogrešne vrste kamate nikako ne može podvesti pod očiglednu grešku, a posebno ne u situaciji kada izreka prvostepenog rješenja sadrži kolonu „kamata“, tako i kolonu „zatezna kamata“, a i sam tuženi je potvrdio da je prvostepeni organ upotrijebio pogrešnu terminologiju i da je rješenje nezakonito. Kamata nije pravilno obračunata, jer u obračun nije mogao biti uključen 31. decembar 2020. godine, iz razloga što je u poreskom računu za porez na nepokretnost za poresku 2020. godinu, navedeno da se poreska obaveza za tekuću godinu plaća u dva dijela: Prvi dio, najkasnije do 30. septembra tekuće godine, a drugi dio, najkasnije do 31. decembra iste godine. Jasno se vidi da zadnji dan roka za plaćanje poreza je bio 31. decembar 2020. godine, pa u slučaju da tužilac nije platio

poresku obavezu, bio bi u docnji tek 1. januara 2021. godine. U obračun kamate u iznosu od 9,12 KM, uračunat je i 31. decembar 2020. godine, za koji tužilac nije bio dužan da plati poresku kamatu, odnosno kamata je obračuna za period od 31. decembra 2020. do 11. novembra 2021. godine. Sud je zauzeo stav da nije osnovan prigovor da nije navedeno na koji poreski period se odnosi poreski dug. Tužilac ističe da je dug po poreskom računu od 3. avgusta 2020. godine, za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, iznosi 149,46 KM. Iz prvostepenog rješenja nije vidljivo da li se rješenje odnosi na poresku obavezu sa dospeljećem na dan 1. oktobar 2020. godine (iznos od 74,73 KM) ili na poresku obavezu sa dospeljećem na dan 1. januar 2021. godine (iznos od 74,73 KM). Kako je u rješenju kao poreski period označen 1. januar 2020. do 31. decembar 2020. godine, da je jasno da se tužilac tereti samo za jednu od dvije polovine poreske obaveze za 2020. godinu, pa je rješenjem moralo biti razjašnjeno o kojem dijelu godišnje poreske obaveze se radi, odnosno na koji poreski period se rješenje odnosi. Sud je zauzeo stav da nije osnovan navod tužioca da mu je tuženi trebao dostaviti poresku karticu. Ne slaže se sa tim stavom, jer je tuženi koristio kao dokaz poresku karticu tužioca, pa je bila dužnost da dostavi tužiocu taj dokaz, da obrazloži njegovu sadržinu u osporenom aktu i navede činjenice koje je utvrdio na osnovu tog dokaza. U pogledu stava da sud nije nadležan da ocjenjuje ustavnost i zakonitost člana 56. stav 2. Zpp, da nije tražio od suda da se bavi ocjenom ustavnosti te odredbe, nego da u predmetnoj pravnoj stvari neposredno primijeni član II/3.k) Ustava BiH i član 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kojima je regulisano pravo na imovinu, koji su više pravne snage od svakog zakona. Sud se nije bavio tužbenim razlogom u dijelu tužbe gdje se tužilac pozvao na zastarjelost, pri čemu je od značaja član 83. Zpp, prema kojem su službena lica koja vode prvostepeni i drugostepeni postupak dužna po službenoj dužnosti da paze na zastarijevanje, a u slučaju da se utvrdi da je nastupila zastarjelost poreskih obaveza, da te obaveze otpiše u cjelosti. Osim toga, članom 52. stav 1. tačka 3) Zpp, propisano je da poreska obaveza prestaje zastarjelošću prava na utvrđivanje i naplatu poreske obaveze. Prema tome, nastupanjem zastarjelosti, poreska obaveza po sili zakona prestaje da postoji. Zbog toga, tuženi nije mogao da uplate tužioca tretira kao plaćanje zastarjelog duga iz 2015. i 2016. godine. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda preinači i tuženi obaveže da tužiocu naknadi troškove spora ili da se presuda ukine i predmet vrati sudu na ponovno odlučivanje.

Tuženi u odgovoru osporava navode zahtjeva. Kako je presudom potvrđen kao ispravan stav prvostepenog organa i tuženog, predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je prvostepeni organ tužiocu izdao poreski račun za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, dana 3. avgusta 2020. godine, u ukupnom iznosu od 149,46 KM i odredio da poreska obaveza sa dospeljećem 30. septembra, iznosi 74,30 KM, a poreska obaveza sa dospeljećem 31. decembra, iznosi 74,73 KM. Tužilac je poreski račun primio 3. avgusta 2020. godine, a 7. avgusta 2020. godine, uplatio ukupan iznos od 149,46 KM i na uplatnici naznačio da se uplata odnosi na porez na nepokretnosti za 2020. godinu. Uplatu je izvršio u skladu sa instrukcijom za plaćanje koja je navedena na poreskom računu, iz čega proizlazi da je blagovremeno izmirio cjelokupnu obavezu po osnovu poreza na nepokretnosti za 2020. godinu.

Prvostepeni organ je 11. novembra 2021. godine, donio rješenje, kojim za tužioca određuje prinudnu naplatu ukupnog iznosa od 133,85 KM i to na ime poreza na nepokretnosti, iznos od 74,73 KM, za period od 1. januara 2020. do 31. decembra 2020. godine, na ime zatezne

kamate iznos od 9,12 KM i na ime troškova postupka iznos od 50 KM, sa 0,03% kamate dnevno na glavni dug umanjen za iznos troškova prinudne naplate od 12. novembra 2021. godine do isplate poreskih obaveza i 5% troškova prinudne naplate na doračunatu kamatu, a kao osnov prinudne naplate navodi poreski račun od 3. avgusta 2020. godine. Osporenim aktom se žalba odbija, s obrazloženjem da je neosnovan prigovor da je tužilac izmirio poresku obavezu za 2020. godinu, jer da je prvostepenim rješenjem pravilno odlučeno. Uvidom u poresku karticu tužioca je utvrđeno da je imao dospjelih neizmirenih poreskih obaveza koje datiraju prije dospelosti poreskih obaveza za poresku 2020. godinu, pa da je primjenom člana 56. Zpp, prvo računato izmirenje ovih obaveza, a ne kako tužilac navodi da je podmirio poresku obavezu iz 2020. godine. Uvidom u analitičku karticu evidentiranih obaveza i uplata za period od 1. januara 2015. do 27. januara 2020. godine, ustanovljeno je da je uplatom iznosa od 149,45 KM od 7. avgusta 2020. godine, zatvoren dio dospjelih i neplaćenih poreskih obaveza za 2015. godinu, po poreskom računu za 2015. godinu i zatvoren dio dospjelih i neisplaćenih poreskih obaveza za 2016. godinu, po poreskom računu za 2016. godinu, pa da je žalba bez osnova. Pogrešno navedena zakonska zatezna kamata, pitanje je tehničke greške, koja ne proizvodi nikakve posljedice za tužioca. Presudom se tužba odbija iz naprijed navedenih razloga.

Pobijana presuda nije pravilna i na zakonu zasnovana.

Osnovano tužilac prigovara da je u ovoj stvari odlučeno pogrešnom primjenom zakona, jer je prvostepeni organ nakon što je tužilac u roku i u cjelosti izmirio porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, pokrenuo postupak prinudne naplate i rješenjem odredio da se prinudnim putem ponovo naplati porez na nepokretnost za poresku 2020. godinu.

Prema članu 56. stav 1. Zpp, poreski obveznik, prilikom uplate, određuje koju vrstu poreske obaveze ili sporednog poreskog davanja plaća, bez naznačavanja perioda za koji se plaća obaveza; stav 2., raspored uplaćenog iznosa vrši se redosljedom, prvo iznos poreza prema roku dospijeća za plaćanje, počev od najranije dospjele obaveze za plaćanje, a zatim i kamata na iznos poreske obaveze; stav 3., u postupku prinudne naplate raspored naplaćenog iznosa vrši se redosljedom: troškovi postupka, doprinosi, ostali glavni dug, te iznos kamate.

Po stavu ovog suda, u osporenom aktu nije pravilno primijenjen član 56. Zpp, jer se odredbe ovog člana ne mogu primijeniti na predmetni slučaj. Ovdje se ne radi o situaciji kada poreski obveznik prilikom uplate, nije odredio koju vrstu poreske obaveze plaća i za koji period, u kojem slučaju bi navedeni član bio primjenjiv. Kod nespornog činjeničnog utvrđenja da je tužilac poreski račun za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, primio 3. avgusta 2020. godine, da je uplatu po tom poreskom računu u iznosu od 149,46 KM, izvršio 7. avgusta 2020. godine i da je na uplatnici jasno naznačio da se uplata odnosi na plaćanje poreza na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, tuženi nije mogao ovu uplatu drugačije računati, već samo onako kako je tužilac naznačeno na uplatnici. Nije bilo uslova za primjenu člana 56. Zpp, jer se odredbe ovog člana primjenjuje ukoliko poreski obveznik ne naznači period za koji plaća poresku obavezu, a u tom slučaju se vrši raspored uplaćenog iznosa prema redosljedu plaćanja poreskih obaveza kako je navedeno u ovom članu, što ovdje nije slučaj.

Ostale prigovore koje tužilac u zahtjevu ističe, ovaj sud ne nalazi da je potrebno da ih posebno obrazlaže, s obzirom na naprijed iznesene razloge uvažanja zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Iz iznesenih razloga, ovaj sud nalazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev uvažava, na osnovu člana 40. stav 1. ZUS.

Odluka iz stava 2. izreke presude, zasniva se na članu 49a. stav 1. ZUS, u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu člana 48. ZUS. Visina naknade troškova koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu određuje se u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05, u daljem tekstu: Tarifa). Prema Tarifnom broju 3. Tarife, za sastavljanje tužbe visina nagrade iznosi 300 bodova, prema vrijednosti boda od 2 KM, iz člana 14. stav 2. Tarife, iznosi 600 KM, uvećana za 25 % paušala, od 150 KM, prema članu 12. Tarife, iznosi 750 KM. Za sastavljanje zahtjeva za vanredno preispitivanje, visina nagrade iznosi 300 bodova, uvećana za 50% za sastavljanje pravnog lijeka (450 bodova), iznosi 900 KM, uvećana za 25% paušala iznosi 1.125 KM. Ovaj iznos uvećan za 400 KM, na ime plaćene takse na tužbu, presudu i zahtjev, ukupno iznosi 2.275 KM.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić